

T. S. ELIOT VERSEI

GERONTION

(Gerontion)

Sem ifjúságod, sem aggkorod,
De estebéd után
Mindkettőről álmodsz.

Itt vagyok, öreg ember e száraz hónapban,
Várom az esőt, közben egy gyerek fölolvás.
Nem voltam a forró kapuknál,
Nem harcoltam a trópusi esőben,
Térdig sem süppedtem sós mocsárba, fölemelt szuronnal,
Legyektől marva, nem harcoltam.
Pusztulófélben a házam,
Zsidó ül az ablakában, a gazdája,
Úgy kelt ki valamelyik antwerpeni kocsmában,
Bruxellesben szétpukkadt, toldozták-foltozták Londonban.
Kecske megeg éjjel a hegyen;
Sziklák, moha, varjúháj, vas és hulladék.
Asszony sűrög a konyhában, teát főz,
Este meg tüsszög, ha a csatornát pucolja.

En öreg ember

Buta fej a viharos térben.

A jeleket csodáknak nézik, „Szeretnénk látni a jeleket!”
Szóban a szó képtelen kifejezni a szót,
Homállyal van burkolva. A korai években
Jött Krisztus a tigris

Az elátkozott májusban, somfa, gesztenye és judásfa virágzáskor,
Hogy fölfalják, hogy elosszák, hogy megigyaák
Suttogások közepette: Silvero úr
Puha párnás kezeivel, aki Limoges-ben
Egész éjszaka sétált a szomszédos szobában;
Vagy Hakagawa, aki hajlong a Titianok között;
Vagy épp Madame de Tornquist, aki a sötét szobában
Rakosgatja a gyertyákat; vagy Fraülein von Kulp,
Aki a hallba jön, de egyik keze még a kilincsen. Üres vetélőn

Szó a szél. Kísérteteim nincsenek.
Üreg ember vagyok e huzatos házban
A szelek zára alatt.

Ilyen tudás után, van-e megbocsátás? Jegyezd meg,
A történelem utai fortélyosak, tekervényes folyosókkal
Ismeretlen végekkel; és rászed bennünket a becsvágygal
És mindenre rászed csupán a hiúsággal. Jegyezd meg,
Akkor ad, amikor figyelmünk lohadt,
És amit ad, az is oly kusza,
Hogy az adomány után az éhező még jobban kívánja. Későn ad,
És azt, amibe már nem hisz, vagy ha igen,
Az csupán az emlék, amiben kedvét leli. Korán ad,
De erőtlén zekembe és azt, ami nélkül, hisszük, hogy meglennénk,
Amíg a visszautasítása félelmet nem szül. Jegyezd meg,
Sem a félelem, sem a bátorság nem fog bennünket megmenteni.
Bűncinket pont a hősködésünk szüli. Erényeinket
Aljas bűneink erőszakkal ránklőcsölik.
Mind, mind e könnyek a harag fájáról ömlenek.

A tigris az újévbe szökken. Fölfal bennünket. Döbbenj rá végre,
Hogy nem értünk el semmit, amikor megmerevedten
A bérházban. És tudjátok meg,
Hogy szándékosan rendeztem ezt az előadást,
De nem volt szándékomban a könyörgés
Rejtőző ördögökhöz.

Becsületesen szeretnék közeledni hozzád.
Én, aki olyan közel voltam a szívedhez, eltávolítottál,
Hogy a szép a rémületbe szálljon, a rémület meg a kérdésbe.
Elhagytam a szenvedélyem: miért is őrizném vigyázva,
Amikor minden, amit tartogatsz, végül úgyis elrohad?
Elvesztettem a látásom, hallásom, nem érzek, nem érzek se ízt, se illatot;
Hogyan is tudnálak érezni közelemben?

Ezek és még sok ezer apró megfontolás
Csökkentik a hasznot, amit a lázalom nyújt,
S bár ingerlik még a hártját csípős mártásokkal,
Bár szaporítják a változást pusztá tükrökben:
Az érzés már kihűlt. Mit fog csinálni a pók,
Fölhagy műveletével? a zsizsik munkáját
Abbahagyja-e? De Bailhache, Fresca és Önagysága Camel,
Keringnek a borzongós Medve körein kívül
A darabos atomok között. A sirály
Belle Isle viharos szorosaiban szél ellen száll, röpül sietve a Horn felé,
Fehér tollak a hóban, az Öböl akarja így,
És egy öreg ember, akit űz a passzát
Egy kényelmes vacokba.

A ház lakói

E száraz évszakban száraz ésszel gondolkodnak.

M A R I N A

(Marina)

Quis hic locus, quae
regio, quae mundi plaga?

Milyen tengerek, milyen partok, milyen szürke sziklák és milyen szigetek
Milyen vizek mossák a partot
És a fenyőillat és a rigófűtty a ködben
Milyen képek lepnek meg újra
Ó kislányom.

Azok kik élesítik a kutya fogát, jelentik a
Halált
Azok kik kolibri-glóriával ragyognak, jelentik a
Halált
Azok kik az elégedettség árnyékában ülnek, jelentik a
Halált
Azok kik tűrik az állati önkívületet, jelentik a
Halált

Valótlanok lettek, a széltől kényszerítve,
Fenyő lehelete és az erdő köd-dala
Helyben föloldódik e kegyelettől.

Kié ez az arc, ismert és ismeretlen
Az ér gyengébben ver és erősebben —
Ajándékozott vagy csak kölcsönzött?
Messzebb mint a csillagok és a szemtől közelebb
Suttogások és nevetgélés a levelek között, ahol a sietős léptek taposnak
Az álom alatt a vizek összefutnak.
Az árboc rapacsos a jégtől és a festék lepörög a hőségtől.
Én csináltam mindezt majd elfelejtettem,
És most emlékszek.
Az árboc gyenge, a vászon vacak, kibírja tán júniustól szeptemberig.
Tettem ezt mind tudatlanul, félig tudatosan, önfeledten.
A hasadékon beszivárog a víz, a réseket be kell tömni
Ez a forma, ez az arc, ez az élet
Él hogy éljen a világban, az időben, rajtunk túl,
Engedd meg, hogy lemondjak életemről ezért a másikért
A beszédemet a ki nem mondott szóért,
A felébresztett száját tátotta a reményre, az új hajókra.

Milyen tengerek, milyen partok, milyen gránitszigetek törnek
[hajóbordáimra

És az erdei rigó fűttyel hív a ködön át
Kislányom.

H A M V A Z Ó S Z E R D A

(Ash-Wednesday)

Mert reménytelen, hogy újból visszatérjek
Mert reménytelen
Mert reménytelen, hogy visszatérek
Mások tehetségére mások sikerére
Többé már úgysem vágyok
(Miért is feszítené szárnyait az öreg sas?)
Miért is búsulnák
Az egyszerű hatalom bukása láttán?

Mert reménytelen, hogy újból felismerném
A pozitív óra fakó dicsfényét
Mert nem gondolom
Mert tudom, hogy úgysem ismerem meg
Az igazi múltó hatalmát
Mert inni sem tudok
Ott ahol a fák virágba borulnak és a forrás bugyog, ott ahol semmi
[sem örök.]

Mert tudom, hogy az idő örökké idő
És a hely örökké hely marad
És ami jelen, az csak egy időben adott
És csak egyetlen helyben
Örülök, hogy a dolgok olyanok amilyenek
Megtágadom a boldogságos arcot
Megtágadom a boldogságos hangot
Mert reménytelen, hogy újból visszatérjek
Üsszhangban mindezzel valamit alkotnom kell
Aminek majd örülök.

És imádkozzunk az Istenhez hogy könyörüljön rajtunk
És könyörgök hogy felejthessem
Azokat a dolgokat melyekről önmagamban oly sokat vitáztam
Oly sokat magyarázgattam
Mert reménytelen hogy újból visszatérjek
Feleljenek helyettem e szavak
Azért amit tettem, hogy ne ismétlődjön
És az ítélet ne legyen súlyos

Mert ezek a szárnyak többé nem repülésre valók
Csak a levegőben csapkodók
A légben ami most kevés és száraz
Kevesebb és szárazabb mint az akarat
Tanít bennünket hogy igyekezzünk és hogy ne,
Tanít bennünket a kitartásra.

Könyörögj érettünk bűnösökért most és mindenkor halálunk óráján
Könyörögj érettünk most és mindenkor halálunk óráján.

Fehér Kálmán fordítása